

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2023-2024. TANÉV

ORSZÁGOS DÖNTŐ

2024. április 19. 15.30 – 17.30

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

A versenyző kódszáma:

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban található!

Maximum: 100 pont

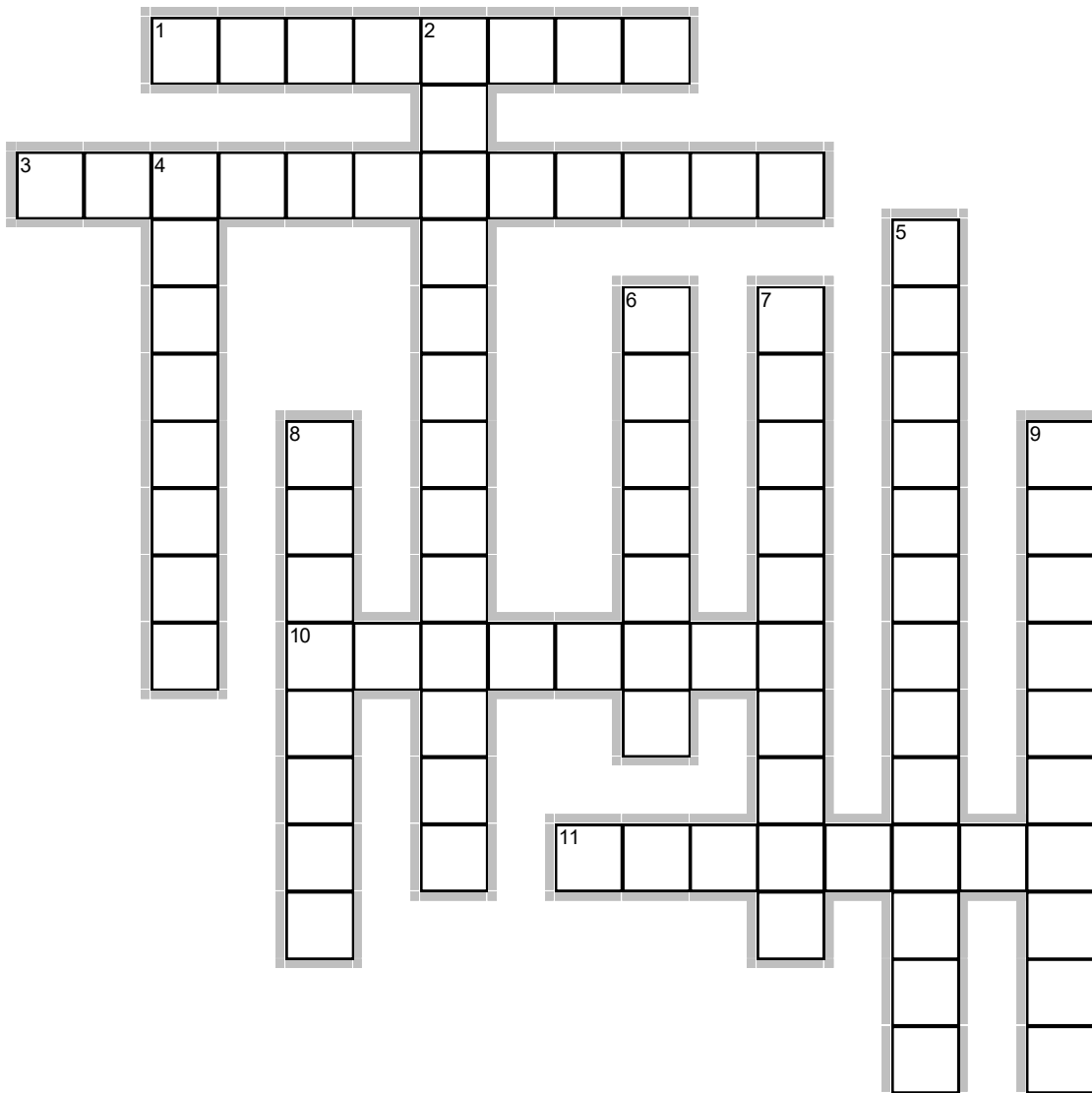
Elért pontszám:

1. feladat**Oldja meg a keresztrejtvényt!****11 pont/...****Vízszintes**

1. Corvin János édesanyjának vezetékneve (a szakirodalom szerint írandó).
3. A szó egyik jelentése: korona nélküli trónra emelés, királlyá avatás.
10. Udvarhölgy, aki emlékiratiról is híres (a szakirodalom szerint írandó a vezetéknevén).
11. Hunyadi János familiárisának vezetékneve, aki ura páncélját felvéve magára vonta a török támadást, így életét feláldozta.

Függőleges

2. Öröklési rend, ahol a szülők tulajdonát, birtokait az elsőszülött fiúgyermek örökl.
4. 15. századi magyar történetíró vezetékneve.
5. A céhek kiváltságlevelében olvasható működési alapszabály.
6. Elsősorban itáliai és francia középkori városi polgárok, mezővárosi parasztok önkormányzati jogokkal rendelkező közösségének elnevezése.
7. A középkori egyetemeken a választott diákvezető latin eredetű elnevezése.
8. Az Óbabiloni Birodalomban a félszabadok elnevezése.
9. Oszlop helyett alkalmazott nőalakok az ókori görög építészetben.

2. feladat**Válaszoljon** a képi forrásrészletekhez kapcsolódó kérdésekre a Magyarország története videók alapján!**8 pont/...**

1. kép

Kérdések az 1. képhez kapcsolódóan:a) **Mi** a vár neve?

.....

b) **Mely** magyar királyokhoz csatlakozott a vár ura életében 1441-ig?

.....

.....

Kérdések a 2. képhez kapcsolódóan:c) **Kiknek** a tulajdonában volt az épület Mátyás király születésekor (*teljes név*)?

.....

d) **Milyen** évszám (*év, hó, nap*) látható a táblán? **Mi** a helyes évszám (*év, hó, nap*)?

Az emléktábla dátuma:

Helyes időpont:

2. kép

3. kép

Kérdések a 3. képhez kapcsolódóan:e) **Hol** (*településnév*) gyártották az első darabjait a képen látható eszköznek?

.....

f) **Mitől** vált európai hírűvé az eszköz? **Említsen** 2 technikai újítást/újítást?

.....

.....

.....

.....

4. kép

Kérdések a 4. képhez kapcsolódóan:g) **Kinek** az alakja lenne látható az oroslánok mögött?

.....

h) **Melyik** városban van a szobor?

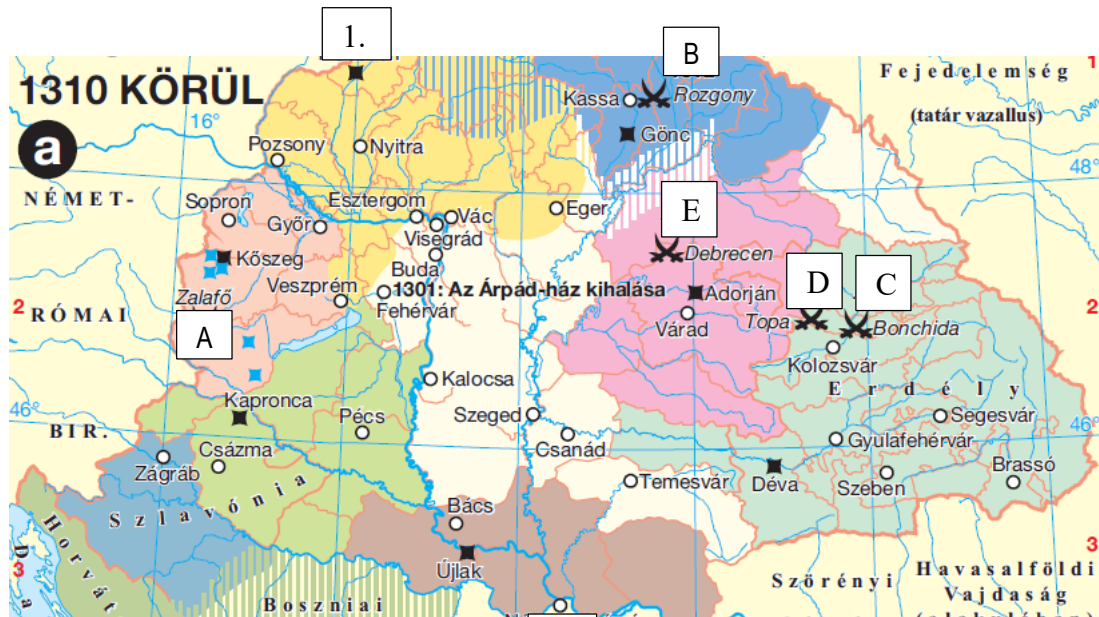
.....

4. feladat

Oldja meg a térképhez kapcsolódó feladatokat!

8 pont/...

a) Melyik jelölt település látható az 1. szám alatt?

b) Melyik jelölt település látható a 2. szám felett? 2.

Melyik tartományúrhoz kapcsolódnak a jelmagyarázatok? **Válaszoljon teljes névvel!**

.....

.....

.....

.....

g) Mi a helyes időrendi sorrend az alábbi csatahelyszínek esetében? (A legkorábbival kell kezdeni!) **Válaszoljon betűjelekkel!**

A) Zalafo

B) Rozgony

C) Bonchida

D) Topa

E) Debrecen

h) Hol volt a királyi központ székhelye az adott korszakban?

5. feladat**Egészítse ki** a szakirodalomból választott szöveget Hunyadi János időszakára vonatkozóan!**Figyeljen** a helyesírásra és a nyelvhelyességre!**8 pont/...**

A kormányzóvá választását a királynéülküségtől,a) (szakszó) -tól/-től való félelem indokolta. A(z) b) átmeneti formát jelentett, mely elméletben elismerte c) uralmát, a gyakorlati hatalmat azonban a kormányzónak adta át. Hunyadi az országban rendkívül nagy befolyással rendelkezett: 28 vár, d) mezőváros, több mint e) falu és mintegy 4 millió hold ura volt. Nem sikerült azonban legyőznie f) (teljes név) -at/-ot/-et/, sőt sok nyugat-magyarországi várat (az uralkodó neve) g) is megtartott. A Felvidéken „uralkodó” cseh Giskra ellen is többször vereséget szenvedett. A bárók hatalmát tehát nem sikerült megtörnie, bár egyre nagyobb szerepet szánt a belpolitikában a(z) -nak/-nek. (h)

*Herber – Martos – Moss – Tisza: Történelem 3. alapján***6. feladat****Karikázza be** a helyes megoldás számát vagy az X jelet!**14 pont/...**a) **Melyik** szó nem illik a többi közé?

1. Romulus X Palatinus 2. Superbus

b) **Melyik** században történt az adósrabszolgaság eltörlése Rómában?

1. Kr. e. 6. X Kr. e. 5. 2. Kr. e. 4.

c) **Melyik** szigetről mondott le a perzsák javára Spárta a peloponnészoszi háború után?

1. Kréta X Ciprus 2. egyikről sem

d) **Melyik** volt az első versenyszám az ókori görög olimpiákon?

1. birkózás X diszkoszvetés 2. stadionfutás

e) **Hány** légió látta el a határvédelmet Hadrianus császár időszakában?

1. kb. 20 X kb. 30 2. kb. 40

f) **Mennyi** mai hónapnév utal valamely római/latin számnévre?

1. 2 X 4 2. 6

g) **Melyik** színű csapat versenyzőire nem kötöttek fogadásokat a Circus Maximus nézői?

1. kékek X vörösek 2. sárgák

h) **Mi** János evangélistának a jelképe?

1. sas X oroszlán 2. bika

i) **Melyik** állat a Szentlélek szimbóluma?

1. galamb X oroszlán 2. bárány

j) **Ki** írta A birodalom kormányzásáról című művet?

1. Ibn Ruzsza X Bölcs Leó 2. Bíborbanszületett Konstantin

k) **Hány** magyar katonai akciót/kalandozó hadjáratot ismerünk 899–970 között?

1. 38 X 47 2. 56

l) **Kinek** az időszakában foglalták el Pannóniát a rómaiak?

1. Augustus X Tiberius 2. Claudius

m) **Ki** használta először az Árpád-ház kifejezést az első királyi dinasztiánkra?

1. Anonymus X Kézai Simon 2. Katona István

n) **Melyik** égitest volt a kende/kündü jelképe?

1. Nap X Hold 2. Vénusz

8. feladat**Töltse ki a táblázatot! Soronként 2 pont adható hibátlan válasz esetén!****10 pont/...****1 vagy 2 uralkodó és forrás is beírható válaszként! Figyeljen a forrás kiadásának elsődleges céljára!**

- A) „Ha valaki haragra gyulladva vagy dölyfösségtől kevélyen szándékos gyilkosságot követ el, tudja meg, hogy tanácsunk végzése szerint száztiz aranypénzt fog fizetni.”
- B) „Ha valakinek az Isten tízet adott egy évben, a tizedik részt adja az Istennek...”
- C) „Ha valamely szabad ember tíz dénár értékűt lop, akasszák fel, ha tíz dénárnál kisebb értékűt lop, a lopott értéket tizenkétszeresen adja vissza, és egy ökröt fizessen.”
- D) „Ha valamely szerviens fiú nélkül hal meg, birtoka negyedrészt leánya örökölje, a többiről úgy intézkedjék, ahogy akar.”
- E) „...legelőször azt hagyom meg, tanácsolom, illetve javaslom és sugallom, kedves fiam, hogy a katolikus és apostoli hitet akkora buzgalommal és éberséggel őrizd...”
- F) „Ha valaki négylábú állatot vagy ennek megfelelő értékű dolgot, avagy húsz dénár értékű ruhát lopott, mint tolvajt ítéljék el...”
- G) „Ezen levelünk tartalmával kijelentjük nektek, hogy királyságunk egészén átmelve javaitokkal és áruitokkal... megfizetvén a harmincadot a várunknál, amelyet a Száva kikötőjében építettünk, szabadon és biztonságosan közlekedjete.”
- H) „Sőt ellenkezőleg... ne legyen joguk ezt megtenni, hanem birtokaik jog és törvény szerint, tisztán és feltétlenül, minden ellentmondás nélkül, legközelebbi atyafiaikra és nemzetségeikre háramoljanak...”

A törvény/szabályozás/tanács célja	Uralkodó/uralkodók neve és az uralkodás időszaka	A forrás(ok) betűjele
a) Gazdasági döntés		
b) Szokásjog háttérbe szorítása		
c) Az egyház támogatása		
d) A magántulajdon védelme		
e) Öröklési rend szabályozása		

9. feladat**Egészítse ki a 14. századi nyugat-európai válsághoz kapcsolódó ábrát!****Tegyen különbséget az előzmények, okok és következmények között! *Válaszoljon betűjelekkel!*****8 pont/...**

A) pestis

B) „kis jégkorszak”

C) népesség növekedése

D) a népességszám visszaesése

E) új földek termelés alá fogása

F) rossz minőségű földek bevonása

G) gazdasági válság

H) új eljárások (11-13. század)

